

SLOVENSKI NAROD

*Znaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petič vrst & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 169.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Afrika se dramí . . .

Italijansko-abetesinski spor se pretvarja v vseafriški pokret črnega plemena, ki se hoče otresti belcev. — Živahna propaganda za osvobodilni boj črncev po vsej Afriki

Pariz, 29. julija. r. »Temps«, ki piše sicer zelo naklonjeno Italiji, se bavi v daljšem članku s položajem, ki je nastal v Afriki zaradi italijansko-abetesinskega spora in ugotavlja, da je ta konflikt, ki je bil prvotno docela lokalnega značaja, zdramil vse črnce v Afriki iz dosedanje apatije. V Sudanu, Keneji, Ugandi, francoski Somaliji in drugih pokrajinah, ki meje na Abesinijo, je nastalo tako rekoč preko noči živahno gibanje, širijo se fantastične vesti ter vse z napetostjo pričakuje izbruh vojne med Italijo in edino doslej še neodvisno državo črncev. Italijansko-abetesinski spor je prebudil neke vrste črnškega nacionalizma, ki je zajel v enaki meri muslimanska plemena v Somaliji in Sudanu kakor drugoverne Danakile. Ta val nacionalizma je daleko močnejši in evropskih kolonijah, kakor pa v sami Abesiniji. V Keneji, Ugandi, Sudanu in Somaliji so razvili abesinski agenti zadnje tedne živo akcijo ter so pridobili za abesinsko stvar pretežno večino prebivalstva teh pokrajin, ki so nezadovoljne z nadoblastjo evropskih držav.

Ti agenti širijo svojo propagando s približno takimi le parolami:

»Poslednja neodvisna država črncev v Afriki je ogrožena od belega plemena, ki ga nazivajo »frendže«. Ko bodo »frendže« napadli Abesinijo, naj vsak črnce pomaga kakor koli more. Naj nihče ne pozabi, da gre za boj črncev proti belemu plemenu. Zato naj vsak do stori svojo dolžnost, kajti gre za svobodo črnega plemena, ki so ga doslej zatirali.«

Taka propaganda zelo vpliva na preprosti narod, ki ne pozna abesinskega fevdalnega sistema in pričakuje, da bi imel pod oblastjo Abesinije več svobode, kakor pa pod režimom belcev. Vsa črna Afrika zaradi tega z nekatro nestrpnostjo čaka, da pride do spopada z belci in vse je prepričano v zmago abesinskega cesarja, ki naj prinese svobodo črnemu plemenu. Ta propaganda se širi tudi v francoskih in angleških kolonijah ter je zajela celo že Arabce v Jemenu.

Italijansko-abetesinski spor je v par mesecih prebudil in poživljal duh afri-

škega črnškega nacionalizma in mu dal več poleta, kakor pa bi mogla to doseči leta in leta izvajana panafriška in panislamska propaganda. Odkar je lord Kitchener leta 1898 ponovno zavzel Khartum, se je črno plemeno vladlo v svojo usodo in potrpežljivo sprejelo nadoblast belega plemena. Sedaj pa je potrpežljivost konec in črno plemeno se budi, organizira in pripravlja na osvobodilni boj, ki naj prinese svobodo vsem črnem ter združi črno plemeno v eno samo mogočno državo, ki bo obsegala vso Afriko.

Francija in Anglija naj zaradi tega dobro premisli in pazita, kako stališče bosta zavzela v italijansko-abetesinskem sporu, kajti ta spor se pretvarja v panafriški pokret. Položaj je zelo resen, mnogo resnejši, kakor pa si moročil o konfliktu med Romom in Addis Abebo. Kolonizacijsko delo cellega stoletja je v resni nevarnosti. Afrika se dramí in se pripravlja na svoj veliki osvobodilni boj, ki naj prinese osvobodjenje in novo vstajenje črnemu plemenu . . .

Dalai Lamo iščejo

Simla, 29. julija. tr. Kakor znano, je lanske jeseni umrl Dalai Lamo, vrhovni cerkveni poglavar mnogih milijonov azijskih plemen. Po verskem izročilu se njegova duša preseli na nedolžnega otroka. Tega otroka morajo poiskati najvišji cerkveni dostojanstveniki. Posebna deputacija vrhovnih menihov je te dni krenila k svetlemu jezeru Kali, v katerega bližini naj bi bil po izjavi umrlega Dalai Lamo otrok, ki bo postal njegov naslednik. Iskanje novega cerkvenega poglavarja traja včasih po več let. Ko najdejo primerenega otroka, ga odvedejo v za to določen samostan, kjer ga vrhno vzgajajo in pripravijo za njegov bodoči poklic. Ko doseže otrok 14 let, ga z velikimi svečanostmi ustoličijo kot cerkvenega poglavarja. Vsi verniki z nestrpnostjo čakajo, kdaj bo dospela vest, da so našli naslednika Dalai Lame.

Incident v newyorški luki

Washington, 29. julija. AA. Listi poročajo: da je namestnik državnega podtajnika v zunanjem ministrstvu Wilborn Carter nemškemu poslaniku v Washingtonu izrazil obžalovanje zaradi komunističnih demonstracij ob priliki odhoda velikega nemškega preokceanskega parnika »Bremena« iz newyorške luke. Naglasil je, da bo ameriško zunanje ministrstvo ponovno podalo to izjavo, če bi nemška vlada uradno protestirala.

Z mednarodnopravnega stališča je newyorški incident posebno resen, ker so demonstracije strgali zastavo z nemške ladje in jo vrgli v morje. Policijske oblasti v New Yorku so izdale vse varnostne odredbe, da bi se takšni incidenti v bodoče v kafi zatrli. V bližnjih dneh odplujejo iz newyorške luke nemški ladji »Deutschland« in »Europa« ter italijanski parnik »Rex«. Veliki policijski oddelki bodo že dan prej zastražili pomole ob katerih so zasidrane te ladje.

Inozemski novinarji v Argentini pod kontrolo

Buenos Aires, 29. julija. AA. Zaradi tendencioznih poročil v tujih listih o poslednjih dogodkih v argentinskem senatu je vlada izdala uredbu o kontroli inozemske poročevalske službe. Proti tej uredbi se je takoj uprla organizacija inozemskih poročevalcev, ki je poslala včeraj svojo delegacijo predsedniku republike generalu Huistu, ter ga prosila, naj se zavzame za ukinitve uredbe, ker je protustavna.

Ameriški židje zahtevajo zaščito za nemške rojake

Washington, 29. julija. AA. Osrednji odbor kongresa ameriških židov je izročil državnemu podtajniku za zunanje zadeve Philippsu spomenico, v kateri zahteva, naj vlada Zedinjenih držav zaščiti ameriške državljane, ki jih preganjajo nemške oblasti, ker so židje.

Izjava abesinskega cesarja

Abesinija si ne da vsiliti tuje civilizacije — Morebitna vojna bi slabo končala za Italijo — Bolezni decimirajo italijanske čete

Pariz, 29. julija. AA. »Paris Soir« je objavil intervju, ki ga je dovolil njegovemu poročevalcu abesinski cesar Haile Selasie. Med drugim je cesar dejal:

Nesporna resnica je, da je Abesinija v marsičem še neprosvetljena država. Toda prosvete ni mogoče širiti brutalno in z vsiljevanjem tuje civilizacije, marveč le po lastni iniciativi in postopoma. Če bi kaka tuja sila z nasiljem skušala civilizirati Abesinijo, bi to lahko postalo usodno ne le za Abesince, marveč tu-

di janjo. V nobenem primeru pa Abesinija ne bo prostovoljno sprejela tuje civilizacije. Glede na vojno nevarnost je cesar izrazil prepričanje, da bi se vojna končala nepopolno za Italijo. Italijanska vojska v Eritreji in Somaliji je že zelo oslajljena zaradi vseh mogočih boleznih. Praznine v italijanskih vrstah dopolnjujejo z domačimi vojaki, o katerih lojalnosti pa je treba »sekako dvomiti, ker ni verjetno, da se bodo radi borili proti svojim abesinskim rojakom.

Zapora sueškega prekopa

Po mnenju angleških juristov je Anglija ne samo upravičena, marveč dolžna zapreti sueški prekop, če pride do vojne med Italijo in Abesinijo

London, 29. julija. tr. Angleško javnost v zadnjem času najbolj zanima vprašanje, ali je Anglija upravičena v primeru vojne med Italijo in Abesinijo zapreti sueški prekop za italijanske vojaške transporte. O tem vprašanju razpravlja sedaj tudi glasilo angleških juristov »Law Times«, ki priha po vsestranskem razmotrivanju obstoječih mednarodnih pogodb do zaključka, da bi bila zapora sueškega prekopa docela na mestu. Anglija ima protektorat nad tem prekopom. Svobodni prehod skozi prekop je največje važnosti za

vojnujoče se države. Tako Italija, kakor Abesinija sta podpisali Kelloggov pakt. Če sedaj Italija napove Abesiniji vojno, pomeni to, da krši Kelloggov pakt. Zato se nima pravice pritoževati, če Anglija kot mednarodna upraviteljica sueškega prekopa zapre prehod za italijanske vojaške transporte. Če se sestane svet Društva narodov z namenom, da prepreči vojno med Italijo in Abesinijo, a se mu to ne posreči, je ne samo pravica, nego dolžnost Anglije, da odredi zaporo sueškega prekopa za italijanska transporte.

Amerika hoče biti nevtralna

Predlog predsednika Roosevelta, kako naj Amerika ostane nevtralna v vseh mednarodnih sporih, ki se ne tičejo Amerike same

Washington, 29. julija. tr. Predsednik Roosevelt je sestavil sedaj načrt, ki naj zajamči nevtralnost Amerike v vseh bodočih vojnah. Program sloni na treh temeljnih točkah in bo v kratkem predložen v odobritev amerškemu parlamentu. Ameriška politika bo v bodoče stremela za tem, da se izogne vsakemu konfliktu na ta način, da bo vzdrževala odnose dobrega sosedstva in prijateljstva z vsemi narodi in državami. Ameriška diplomacija ne sme opustiti ničesar, kar bi čuvalo popolno nevtralnost Amerike v vseh sporih drugih narodov in držav, v kolikor niso neposredno prizadeti interesi Zedinjenih držav. V bodoče ne bo prevzemala Amerika nikakih obveznosti, ki bi jo mogle kakorkoli zaplesti v konflikte

drugih in se bo zato še bolj izogibala zlasti vsakemu vmešavanju v evropske zadeve. Končna opora ameriške nevtralnosti pa naj bo močna, dobro opremljena in izvežbana oborožena sila.

Italija gradi nov tip napadalnega letala

Pariz, 29. julija. AA. Po vestih iz Rima, gradijo sedaj v neki italijanski letalski tvornici nov tip napadalnega letala, ki bo normalno doseglo 440 km brzine na uro in se dvignilo do 10.000 m visoko.

Darujmo usi za šolsko družbo!

Program javnih del v dravski banovini

Katera javna dela se bodo izvajala v letu 1935/36

Ljubljana, 29. julija.
Odobren je program javnih del v dravski banovini, ki se bodo opravila iz dohodkov banovinskega fonda za javna dela v proračunski dobi 1935-36. V gradbeni program so sprejete v prvi vrsti že začete gradnje, ki niso bile dokončane v prejšnjem proračunskem letu. Nova gradnje so se mogle v tem programu le v mali meri uvaževati, ker za nje ni takoj na razpolago potrebnih denarnih sredstev. Pač pa se bodo sprejele po sreskih odborih predlagane in potrebne gradnje v programe bodočih let ter izvrševale sistematično po nujnosti in potrebi ter izvedle po dovršitvi javnih del, ki se izvršujejo po programu, odobrenem za to proračunsko leto. V tekočem proračunskem letu se bodo izvajala naslednja javna dela:

Srez Brežice: Dograditev ceste Dobrava—Kapele 100.000 Din, nadaljevanje gradnje del na banovinski cesti Videm—Zdole 50.000 Din, nadaljevanje gradbenih del pri cesti Senovo—Veliki Kamen 50.000 Din, vzdrževalna dela na Savi 85.000 Din, melioracija Veliki Obrež 30.000 Din.

Srez Celje: z mestom: Nadaljevanje cestne gradnje Trbovlje—Marija Reka 100.000 Din, nadaljevanje gradnje ceste Sv. Jurij pri Celju—Rebre 50.000 Din, nadaljevanje gradnje občinske ceste Vojnik—Smarno 75.000, rekonstrukcija banovinske ceste I. reda št. 19 na progi Celje Grobelno med km 4.500 do km 6.000, 60.000, prenovitev praga na Hudinji v Smarjeti 65.000, regulacija Savinje pod Grižami 200.000, ureditev Dobnice 90.000 Din.

Srez Črnomelj: Nadaljevanje rekonstrukcije banovinske ceste I. reda št. 11 Blatnik—Črnomelj—Vinica v odseku Črnomelj—Kanižarica 100.000 in rezervoar Zapodje (občina Dragatuš) 25.000.

Srez Lendava: Zavarovalna dela na Muri v rezu Dolnja Lendava 430.000.

Srez Gornji grad: Preložitve nevarnih ovinkov na banovinskih cestah — Rečici ob Paki, v Dopletni in Pustem polju 100.000, zgraditev vodovoda v Solčavi 50.000, ureditev Lučnice (občina Luče) 100.000, ureditev Ljubije in Tirmave (občina Mozirje) 40.000, ureditev Savinje v Solčavi 40.000.

Srez Kamnik: nadaljevanje gradnje banovinske ceste Moravče—Drtija, Kandriše 100.000 regulacija Pšate v občini Mengeš 15.000, zavarovalna dela ob Kamniški Bistrici 85.000, ureditev Zgornje Tuhinjske 60.000, zavarovanje Nevilje pri Lokah, in ureditev Slateniške v Blagovici 20.000.

Srez Kočevje: Nadaljevanje cestne gradnje Stara Cerkev—Goranje—Grintavec, Stari breg—Trnovce, do Kleč 70.000, nadaljevanje gradnje banovinske ceste Struge—Vrbovec 100.000, nadaljevanje gradnje občinske ceste I. reda Rob—Krvava peč 50.000, regulacija Saveja v občini Ribnica 25.000, ureditev požiralnikov v Dolenji vasi 50.000.

Srez Kranj: Razširitev banovinske ceste II št. 118 Tacen—Kranj v km 19.900 50.000 Din, vodovod Cerklje 73.000, nadaljevanje vodovodnih del v Predvorju 75.000, nadaljevanje zavarovalnih del na tržiški Bistrici za event. nujna popravila 20.000, za graditev hudournikov na Jezerskem 20.000 in za graditev hudournikov v Gozdu občina Krize 30.000.

Srez Krško: Nadaljevanje gradbe banovinske ceste Krško—Gora—Golek 100.000, banovinska cesta II. reda št. 306 dvig v odseku 17.5 km. do 18.5 km. 50.000, vzdrževalna dela na Savi 80.000, ureditev Sapote (Občina Radeče pri Zidanem mostu) 150.000 Din, in ureditev Bistrice v St. Rupertu 50.000.

Srez Laško: rekonstrukcija banovinske ceste Zidani most—Celje 150.000, nadaljevanje cestne gradnje Marija Reka 83.000, predložitve ceste pri Spanu v Trbovljah 80.000 in regulacija potoka Bobna v Hrastniku 50.000.

Srez Litija: nadaljevanje gradnje banovinske ceste Moravče—Kandriše 100.000, nadaljevanje gradnje občinske ceste Dob-Pokajnica 30.000, dovršitev preložitve Hurnarjevega klanca 10.000, rekonstrukcija občinske ceste Poštenik—Sv. Duh Krka 50.000 razširitev banovinske ceste Zagorje—Lazsko—Vidgera 65.000, in regulacija Višnjice 50.000 Din.

Srez Ljubljana: z mestom: Nadaljevanje tlakovanja Zaloške ceste 250.000, za nujne preložitve klanec na raznih banovinskih cestah 150.000, zavarovalna dela ob Ljubljani, Vevče—Zg. Kašelj 40.000, zavarovalna dela ob Ljubljani v Dobrunjah 25.000, regulacija Save pri Medvodah 40.000, regulacija Save pri Gameljnah 20.850, regulacija Save pri Mednem 76.134 ureditev otoka voda pri Račni 40.000, ureditev Gradščice, (občina Dobrova in Polhov Gradec 80.000, ureditev Liko (občina Tomšič) in

Ig) 80.000 in ureditev Podlipšice (občina Vrhnika) 80.000.

Srez Ljutomer: Nadaljevanje gradnje banovinske ceste Ljutomer—Strigova 108.750, dovršitev banovinske ceste I. reda Sv. Benedikt—Lomanose 50.000, in regulacija potovanja Mure 158.750.

Srez Logatec: Dovršitev rekonstrukcije banovinske ceste II. reda št. 154 Rakek—Ivanjesele 300.000 nadaljevanje rekonstrukcije, odnosno valjanja banovinske ceste I. reda št. 13 v odseku Cerklja—Martinjak 90.000, nadaljevanje regulacije potoka Obrh v občini Stari trg 60.000, regulacija reke Unec v občini Planina, pripravljajna dela 10.000 in ureditev Račeve in pritokov (občina Ziri) 100.000.

Srez Maribor desni breg: Nadaljevanje banovinske ceste Reka—Sv. Areh 150.000, nadaljevanje banovinske ceste Slovenska Bistrica—Oplotnica 100.000, nadaljevanje banovinske ceste Fram—Kopivnik Sv. Areh 80.000, nadaljevanje banovinske ceste Šikole (Mostečno) 50.000, vzdrževalna dela na Dravi 70.000, in ureditev potok v Rušah 65.000.

Srez Maribor levi breg z mestom: Nadaljevanje gradnje banovinske ceste Sv. Benedikt—Lomanose 150.000, preložitve banovinske ceste I. reda št. 21 (Koroška cesta) 100.000, regulacija Pesnice pri Sv. Marjeti 60.000, nadaljevanje občinske ceste Sv. Peter—Ložane 100.000.

Srez Metlika: Ureditev in razširitev banovinske ceste II, 329 Bušina vas—Radovica 30.000, Kapnica—Skemljevec 50.000, in ureditev hudournika na Suhorju 50.000.

Srez Murska Sobota: Regulacija Mure iz skupnega fonda a srezu Ljutomer in Dolnja Ledava, zasilna dela na potoku Ledavi 30.000, zgraditev Petarjevega in Kobarčevega potoka 30.000, in zgradnja mostu v km 37.306 ban. ceste I. 25 15.000.

Srez Novo mesto: Gradnja nove ceste Zuzemberg—Sela—Šumberk—Radobova vas 100.000, ureditev odseka Šmarjeta—Kronovo na banovinski cesti II. 314 razširitev in tlakovanje cestišča 50.000, nadaljevanje gradnje nove ceste Novo mesto—Hmeljnič 40.000 ureditev banovinske ceste II, 134 v odseku Tihobaj—Mirna, delna preložitve, deloma razširitev in tlakovanje stare ceste 50.000, melioracija dobrniške doline 50.000 in ureditev hudournika v Brusnicah, naprava hudourniških strug in naprava uporabiš zidov med hudourniki in občinsko cesti Brusnica—Gaberje 100.000.

Srez Prevalje: Nadaljevanje gradnje banovinske ceste Črna—Št. Vid v odseku Krištanovega mlina 175.000, regulacija Meže med Prevaljem in Guštanjem 50.000, nadaljevanje ureditve Meže radi obnovitve in zavarovanje obč. poti med Črno in Koprivnico 150.000, in zavarovanje Bistrice na Muti 50.000.

Srez Ptuj: Nadaljevanje gradnje ceste Majšperk na Raplje 100.000, nadaljevanje gradnje ceste Leskovec—Nova Cerkev 120.000 nadaljevanje regulacije Grajene 32.300, regulacija Rogoznice 18.000 in dovršitev ceste v Lahoncih 25.000.

Srez Radovljica: Nadaljevanje preureditve banovinske ceste II. 101 na Vrhič 225.000, zavarovalna dela na Savi v Lescah 25.000, in ureditev hudournikov ob banovinski cesti II. 108. Sv. Janez—Zlatogor, ureditev Belec—Bezdene, Ribnice in v območju Rateč 115.000 Din.

Srez Slovenjgradec: Nadaljevanje preložitvenih del banovinske ceste II/205 Sočanj — Št. Vid 100.000, regulacija Misljinje v srezu Slov. gradec 80.000, ureditev zavarovanja Gornje Misljinje, Vrhunje in Sečnice pri Bukovi vasi 100.000.

Srez Slov. Konjice: Nova gradnja banov. ceste Slov. Bistrica — Oplotnica 50.000, nadaljevanje preložitve Čezsakega klanca 25.000, melioracijska in regulacijska dela manjših potokov, delna regulacija Dravinje 60.000, in zgraditvena dela v izvirkih Dravinje 100.000.

Srez Škofja Loka: Nova gradnja in vzpostavitev opornih zidov na subvenc. cesti Čezljinca — Rudno ter podaljšanje te ceste proti Dražgošam 50.000, nadaljevanje regulacije Sore 30.000, ureditev Zgornje Smoleve 20.000, zavarovanja »Zakoparske grape« (Podjelovo) 15.000, ureditev Zehnice 25.000, preureditvena dela na banovinski cesti I. raz. št. 5 v odseku Podbrat—Petrovo brdo—Sorica 20.000.

Srez Šmarje pri Jelšah: Dovršitev gradnje banovinske ceste Zetale — Marijina vas 150.000, nadaljevanje gradnje ceste Mestinska vas — Pristava 25.000, nadaljevanje gradnje ban. ceste II. r. Loka—Vrstanj—Golobinjek 75.000, regulacija Sctle pri Sedlarjevem radi zavarovanja banovinske ceste I/31 150.000, zgraditev občinskega vodovoda na Šmarje pri Jelšah 30.000, zgraditev občinskega vodovoda v Slivnici 30.000.

DNEVNE VESTI

— Banovinski odbor za strokovne nadaljevalne šole v dravski banovini, ki mora priceti ob predložitvi, je sestavljen z uredbo banske uprave takole: predsednik po položaju inšpektor strokovnih šol Mihajlo Presel, člani, predstavniki banovinskega sveta Rudolf Prepeluh in Ivan Tavcar, predstavnik strokovnega šolstva direktor Trgovske akademije dr. Karel Pirjevec, ter profesorja Tehnične srednje šole Ivan Znidaršič in ing. Viktor Turnšek, predstavniki Zbornice za TOI njen predsednik Josip Rebec, zborniški svetnik in. Orlav Pavlin in zborniški svetnik dr. Ivan Ples, predstavniki Delavske zbornice strokovni tajniki Alojzij Leskovec, Vladimir Kravos in Joško Rozman.

— Bolgarski vinogradniki v Jugoslaviji. Bolgarska vinogradna zveza priredi ekurzijo v našo državo, kamor pripeše 30 njenih članov, da se seznajajo z našim vinogradništvom. Bolgarskim vinogradnikom se pridružijo tudi člani vinogradniškega Saveza iz Beograda, da si skupno ogledajo naše vinograde in vinogradniške naprave. Bolgarski vinogradniki se pripeljejo v Zagreb 1. avgusta.

— 53.000.000 za ureditev cest okrog Zagreba. Iz milijarde za javna dela se bo porabilo 23.000.000 za ureditev cest okrog Zagreba. Najprej bo urejena cesta Zagreb-Podused. Za kar se bo porabilo 8.000.000 Din. Ceste bodo deloma asfaltirane, deloma pa tlakovane s kockami. Na cesti Zagreb-Podused so se dela že pričela.

— Obrtniška Mala antanta. Na pobudo rumunske delavske zbornice so sklican letni kongres obrtnikov balkanskih držav, ki naj bi pokrenil najširšo akcijo za zblizanje obrtnikov Male antante in drugih balkanskih držav. Na kongresu se bo razpravljalo tudi o ustanovitvi obrtniške male antante.

— Pocieni sardale. Na ribarnico v Splitu so prinesli v soboto ribiči okrog 2.000 kg. rib. največ sardel. Prodali so pa zelo malo. Sardale so prodajali po dinarju kilogram, pa jih kljub izredno nizki ceni niso mogli prodati.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24 Te 21-24
Danes ob 4, 7, in 9 uro
premiera veselog filma

Teško je biti oče

Lulise Ulrich, Richard Romanovsky
Smeh zabava, petje

— Petrovaradin se hoče ocepiti od Novega Sada. Znanja trdnjava Petrovaradin s krajin istega imena na levi strani Dunava je bila leta 1931 priključena Novemu Sadu. Pravi razlogi priključitve še zdaj niso povsem jasni. Prebivalci Petrovaradina so zbrali že 700 podpisov za ocepitev od Novega Sada in svojo akcijo še nadaljujejo. Petrovaradin loči od Novega Sada samo most čez Dunav.

— Bivši bolgarski minister v Splitu. V petek zvečer se je pripeljal v Split iz Dubrovnika v Split bivši bolgarski poljedelski minister v Vladi Stambulljevega Aleksander Kristov — Obrov, ki je bil interniran skupno z dopisnikom Manchester Guardiana Halmajerjem. Iz Splita se je odpeljal preko Zagreba v Beograd.

— Nemški turisti v Hrvatskem Primorju. V soboto so prispeli z avtobusi iz Nemčije tri skupine nemških letovisčarjev, ki so se ustavili v Crikvenici. Z avtobusom je prišlo na Sušak tudi 45 politikov letovisčarjev.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 60 z dne 27. t. m. objavlja uredbo o prenehanju sedeža občine Sedlarjevo, imenovanje članov v banovinski odbor za strokovne nadaljevalne šole, razglasila o programu javnih del v dravski banovini in razne objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo toplo, možnost neviht. Včeraj je zračna najvišja temperatura v Skopju 34, v Splitu 32, v Zagrebu 31, v Beogradu 30, v Ljubljani 30,5, v Rogoški Slatini 29, v Mariboru 28. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758,7, temperatura je znašala 18.

Iz Ljubljane

— Iz Pometanje cest in ulice. Že večkrat smo slišali iz občinstva pritožbe, da nastopijo čestiti pometarji z metljami zjutraj, ko ljudje že hito po opravkih, ko se okna že odpirajo, da bi prišel v stanovanja svež zrak. Ulice in ceste bi bilo treba pometati navsezgodaj, ko so še prazne, da bi ljudem ne bilo treba požirati prahu, ki ga imamo itak že dan več kot preveč. Tako ti pa prase čestiti pometarji pod nos, ko greš v službo, ali na kratak jutranji izprehod, če si količkaj zgodaj vstal. V tem času razvažajo tudi mlekarije mleko po mestu in tako dobivamo prah v stanovanja iz mlekom. Naj bi občinska uprava končno odredila, da se bodo ceste in ulice pometale dovolj zgodaj, vsaj v času najvišje vročine in prahu. Letos nam škoplini avtomobili itak niso posebno naklonjeni, ker so se morali preseliti v Belo Krajino. Naj se nas torej usmili vsaj pri pometanju cest in ulic.

— Iz Naš najmlajši violinist Edo Petarič je nastopil v soboto zvečer na vrtu restavracije »Union«, včeraj proti večeru pa v hotelu Bellevue. Šestletni deček kot violinski virtuoz je seveda dovolj velika privlačnost, da opozori nase celo Ljubljancem, ki se ne dajo tako lahko razgibati. Virtuoz pa mali Edo še daleč ni in prezagodaj bi bilo seveda ugibati, ali sploh kdaj bo. Sicer so mu nprtili mnogo pretežak program. Bolje bi bilo, če bi bil poskusil z lažjimi skladbami. Dečku se pozna, da se mora mnogo učiti, da mu je violina v rokah dobro znana. Se-

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4, 7, in 9 uro zvečer

Natvečji film vseh časov

ATLANTIC

Vstopnina 4.50. 6.50 in 10 Din.

Cigan ostane cigan

Ljubljana, 29. julija.

Na pokopališču v Dravijah je bil v petek zjutraj zasidran v pogreb 70-letni ciganke Rose Nikoličeve, ki je četrti sveder menadoma preminula.

Od sv. Jakoba ob Savi se je vrnila v četrtak na večer več ciganov proti smrti nemu ob Savi, kjer so se nameravali ustaviti in zalutiti na travniku ob vodi ognj. Okrog 21. pa so jih srečali na cesti orožniki, ki so ciganke tolope ustavili. Zadržali so na moških dokumenta, v tistem trenutku so pa vsi štiri moški postkali v voz in jo ubrali v bog pred orožniki, nekam čez travnik. V naglici pa so moški sumili s vosa tudi ciganke Rose Nikoličeve, ki je padla kraj vosa na tla in obledela. Tedaj so ženske zagnale velik vrisk in krik. Orožniki so odredili, da so ciganke naložili na voz, nekar se je karavana jela pomikati dalje proti Ljubljani. Cigani so se ognili sredstva meeta in krenili čez polje proti šiški. Tamkaj so prišli nazaj k vozovom tudi pred orožniki pobegli moški, nekar je ciganke tolope prijavila na šišenski stražnici, da vsojo s seboj mrtvo ciganke, Cigani so na stražnici zgovorno pripovedali, da so jih orožniki v smartnem pretepli in Nikoličeve takorekto ubili. Policija je odredila, da so prepečali mrtvo Rose Nikoličovo v mrtvašnico v Dravije, nekar je uvedla preiskavo.

V petek popoldne je policijski zdravnik dr. Lužar obducirai trupla Nikoličeve. Obdukcija je pokazala, da si je Nikoličeva pri padcu s vosa, ki so ga povzročili pobegli cigan, zlomila v vratu vrtenec. Na truplu ni bilo nikalnih drugih poškodb, kar jasno dokazuje, da so si cigani, hoteč se osvetiti orožnikom, izmislili, da so jih ti pretepli.

Mrtvo ciganke so v petek zjutraj pokopali na se pogreba udeleželi vse ciganke ženske iz rodbine Nikoličev s otroci vred, ki tabore ob Vedni poti. Pri pogrebu je bilo mnogo joka in stoka ter jadicovanja. Moških članov, pri pogrebu ni bilo, ker jih je policija popreje zaradi klevet aretirala. Obemem je prejele policija tudi prijavo, da je ciganke družina družina Nikoličev dne 18. t. m. v Ljubljani v hiso posestnice Umnikove v Predostju pri Kranju ter ji odnesla za okrog 2000 Din obleke. Cigani so pred orožniki pobegli seveda zaradi tega, ker so imeli slabo vest.

ŠAH

Po beograjskem turnirju

Prvi šahovski mojstrski turnir v Beogradu je bil v četrtak končan. Prinesel je prvo in drugo mesto Piru in Kostiću, ki sta bila od vsega početka favorita. Odločitev je padla šele v zadnjem kolu.

Za turnir, ki se ga je udeležilo 16 šahistov in ki je trajal 20 dni, je bilo razpisanih 8 denarnih nagrad in sicer: 5000, 3000, 1500, 1000, 800, 500, in 300 Din. Prvo in drugo nagrado si delita z 11½ točke Pir in Kostić, ki prejmeta torej vsak po 4000 Din. Vprašanje šampionata Jugoslavije bo odločil dvoboj med obema zmagovalcema, vendar termin še ni določen. Pir in Kostić sta dosegla 76,66%. Tretjo nagrado 2000 Din si je priobori šibeniški mojster dr. Trifunović z 10½ točke. Do zadnjega kola je ostal nepremagani, tu pa ga je v osemi Total doletela usoda in je tako Pir edini ostal brez poraza. Trifunović je dosegel 70%. 2500 Din in 4. in 5. mesto si delita mojstra König in Schreiber. Imata po 10 točk ali 66,66%. Šesto nagrado 800 Din je dobil amater Bröder, ki je dosegel 9 točk in 60%. Prejel je naslov nacionalnega mojstra, ker je nasproti moštvom dosegel ne samo zahtevanih 33, temveč celo 75%! Premagaj je med drugim Kostića, Schreiberja, Tota in dr. Drezga, z vsemi ostalimi mojstri pa je remiziral. Porazil je edino Pira. Tot je dosegel 56,66% in 7. nagrado 500 Din.

Zadnjo nagrado si delita dr. Astaloš in Tomović, ki sta s 7½ točke dosegla ravno 50%. Za simpatičnega sarajevskega profesorja je to vsekakor neuspeh, vendar je nastopil na turnirju bolan. Od ostalih nacionalnih mojstrov je dosegel dr. Drezga s 5½ enajsto, Nedeljković s 5 dvanajsto in trinajsto, dr. Kalabar pa s 3 točkami šestnajsto mesto. Od amaterev so se plasirali Petrović s 5 na dvanajsto in trinajsto, Filipović s 4½ na štirinajsto in Avirović s 4 točkami na peto najmo mesto. Amater Vuković je s 7 točkami zasedel 10. mesto. Dosegel je 46,66% nasproti moštvom pa nad 33% in se je s tem tudi postal nacionalni mojster.

Tabela nam kaže tudi zanimivo sliko, kako so igrali mojstri med seboj. Dosegli so: Pir in Kostić 7½, Schreiber 7, dr. Trifunović 6½, König, dr. Astaloš in Tot 4½, Tomović 4, dr. Drezga 3½ in dr. Kalabar 1½. Potemtakem bi turnirski zmagovalca Pir in Kostić tudi na turnirju samih mojstrov dosegla delila 1. in 2. mesto, tretji bi bil Schreiber. Četrta pa dr. Trifunović.

Slovenci v Ameriki

Clevelandski ameriški dnevnik »Press« je priobčil 11. t. m. na prvi strani članek o slovenskem sodniku Francu Lavretu, ki ga prosi, naj sprejme kandidaturu za clevelandskega župana. To je pač lepo priznanje ameriškega tiska Slovenom. Lavre je med Slovenci v Clevelandu zelo priljubljen, pa tudi Američani ga visoko cenijo in tako ni izključeno, da bi res zmagal pri volitvah in postal clevelandski župan.

Rock Springu je stal nedavno že drugi pred poroto Slovenec Janez Parkelj zaradi uboja Matevža Oblaka. Na prvi ob razpravi je bil obsojen na doživetno ječo. Trdil je, da je Oblaka ustrelil s silobranjo in pri drugi obravnavi so mnoge priče to potrdile. Porota ga je pozovno spomnala krivim uboja, priporočila je pa doživetno, naj ga sedijo mlo. Parkelj je bil obsojen na 15 let ječe s pravico do pomilostitve po enem letu, če se bo v ječi lepo vedel.

Umrla so v Barabornu Angela Ambrožič roj. Nosan, stara 42 let doma nekje ob Ribnici, v Clevelandu Janez Otoničar star 73 let, doma iz Melle, fara Bloke, Jože Kojal star 50 let, doma iz Fužine pri Žu-

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

predne: Franz Josefove gredice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935

žemberku in Rozalija Znidaršič roj. Eršte, stara 24 let, v West Frankfortu Helena Smolila, stara 40 let, doma iz Lanocevega pri Radovljici. V Chicagu Janez Belih, star 54 let in v Evelethu Barbara Lovšin, rojena Kapor, stara 72 let, doma iz Ribnice.

Casi se izpreminjajo
— Zakaj pa nisi vzela tega inženjerja že pred desetimi leti, saj je že takrat lazil za teboj?
Srečna nevesta: Saj bi ga bila vzela, pa se mi je zdel prestar.

Ali so nekateri organi odveč?

Nepotrebnih organov v človeškem telesu najbrž sploh ni

Nekateri organi v človeškem telesu veljajo za nepotrebne, če že ne za škodljive. To bi pa nasprotovale trditvi, da je narava praktična, da dela vse smotreno. Toda zdaj smo že tako daleč, da se upamo trditi, da tudi narava marsikaj šele preizkuša. Tako zvani nepotrebni organi bi torej ne bili proti naravi. Tudi ne moremo reči, da so bili že od nekdaj odveč, če zdaj niso potrebni našemu telesu. Podedovali smo jih od prednikov, ki so jim bili koristni. Z razvojem je pa prišel trenutek, ko jih nismo več potrebovali. Organ je kljub temu ostal, samo da je okrnjen. Po zakonu o dednosti ostal, po zakonu o naravni selekciji je pa okrnil.

Vprašanje je pa, ali so organi, ki jih smatramo za nepotrebne, res nepotrebni. Vzemimo za primer bezgavke. Čim se je naselilo, da so človeku samo v napotje, so jim sicer zdravniki neusmiljeno izrezavali. Ljudje se takih operacij ne boje, saj ni videti nobenih slabih posledic. Zdaj pa prihajajo zdravniki na to, da pozneje bezgavke človeku manjkajo. V Ameriki sodijo, da je potem človek nagnjen k nekaterim boleznim. Drugi strokovnjaki pa trdijo, da se dajo sicer bezgavke izrezati brez trenutnih slabih posledic, da pa to še ni dokaz, da bi bile odveč. Telo si potem pomaga drugače, nadomesti si bezgavke. Bezgavke imajo točno določeno nalogo, one izdelujejo bela krvna telesa, tisto krvno polico, ki preganja mikrobe. Zato imajo hudo jetični ljudje zelo najhne bezgavke, če jih sploh imajo.

Ali pa vzemimo slepič. Da se vnetje slepiča ne da odpraviti brez operacije, je jasno. Toda s tem še ni dokazano, da je slepič v človeškem telesu odveč. Nasprotno. Kakor bezgavke, tako je tudi slepič tkivo, ki izdeluje bela krvna telesa in zato mu pravijo nekateri žlečadna bezgavka. Če varujejo bezgavke goltanec, kdove, ali ne varujejo slepič prebavnih organov? Fiziolog

Portier je izrezal slepič morskega prašičku. Živalica je najprej močno shujšala, po tem si je pa opomogla, začela se je rediti in počutila se je imenitno. Ko si je dodobra opomogla, jo je Portier usmrtil in razčlešil. Izkazalo se je, da je postalo debelo črevo tam, kjer je bil prej slepič, zelo debelo in da se je izpremenilo. Tkivo, ki vsebuje navadno v njem bela krvna telesa, se je bilo močno razširilo. Telo si je torej pomagalo in je izrezani slepič nadomestilo. Ali bi ga pa bilo nadomestilo, če bi bil nepotreben?

In kaj šele ščitna žleza? Zdaj ve že vsak človek, da ta organ ni odveč, temveč nasprotno, da je to eden najpomembnejših organov, čeprav o njem še ni znano vse, kar bi bilo treba vedeti. Ta organ stoji na čelu žleze z notranjo sekrecijo, ki pošilja v telo hormone. Njen glavni plod, hormon tiroksin, je neobhodno potreben, če hoče telo rasti in če se hoče razvijati tudi človeška duša, da otrok ne postane kreten. In ni še dolgo tega, ko je veljala tudi ščitna žleza za organ, ki je že davno odslužil. Še leta 1835 je napisal anatom Brachet: »Ščitna žleza ne moremo smatrati za aktiven človeški organ. Smatramo jo za ostanek ribjih škrg«.

Drugo žlezo, možganski podvesek, so anatomski še pred 30 leti odpravljali kratko, češ, da ni dobro znano, kaj je to, da ima ta organ menda svoj pomen za živali, za človeka pa najbrž nobenega. Zdaj dobro vemo, da tudi ta organ pospešuje rast in če deluje slabo, ostane človek prilitavec. In o sluznici do zadnjega nismo imeli niti pojma, čemu služi. Angliški profesor Flint se je zadovoljil s kandidatovim odgovorom, da je sluznica v glavnem za to tu, da se od časa do časa napne.

Iz tega bi se dalo sklepati, da nepotrebnih organov v človeškem telesu najbrž sploh ni. So samo organi, čijih naloga je nam zaenkrat še prikrita, ali pa jo poznamo le deloma.

Sovjetski Don Juan

V Moskvi je bil obsojen te dni na 10 let ječe ravnatelj Inturista Mešin. Državni tožilec je dvignil proti njemu obtožbo zaradi posilstva podrejenih uslužbenk, nevarnih groženj, podkupovanja in razuzdane življenja. Njegov življenjski v obliki izpovedi zaslišan pri je pokazal obtožbeno dvojno življenje v vsej goloti. V uradu je bil zagrižen komunist in strog predstojnik, doma pa neugnan erotik, inčelator divjih orgij. Večkrat je povabil k sebi podrejene uradnice in udati so se mu morale bodeti pod grožnjo, da bodo sicer odpuščene, ali pa jim je obetal povišanje. Njegovih žrtev je blizu 100. V zapisniku so našli 906 telefonskih števil žensk, ki se je z njimi Mešin zabaval po svojem trudopolnem delu.

Mešin je bil tip sovjetskega karjerista. Do boljševiškega prevrata se je pisal Sarkis Galustov, po padu carizma pa Georgij Mešin. Galustov je bil namreč leta 1907 zaradi umora poslan v Sibirijo, od koder se je čez 6 let vrnil.

V Astrahanu je vlomil in pobegnil na Kavkaz, kjer je l. 1916 zakrivil veliko poneverbo državne denarja. Kazni je ušel tako, da je ukradel dokumente šoferja Mešina in živel pod njegovim imenom. Povsod se je hvajal, kako neustrašen revolucionar je. In koliko zaslug si je pridobil za revolucijo. Sovjeti so videli v njem juma. Tako je hitro napredoval, dokler ga ni doletela zasledena kazen. Prijatelji in znanci so sicer vedeli za njegovo dvojno življenje, pa so se bali njegove osvete, če bi ga ovačili. Šele državni tožilec mu je stopil na prete in napravil njegovemu dvojnemu življenju konec.

Attilov grob najden?

Attilov grob že od nekdaj zanima arheologe. Madžarski arheologi so potrošili iz fonda za iskanje Attilovega groba mnogo denarja, da bi grob našli, pa je bilo vse njihovo prizadevanje zaman. Po nasvetu vedeževalcev naj bi bil Attila pokopan pod vodo, pod zemljo, v solčnih žarkih in v mesečini. Njegovi sinovi so si belili glave, kako stoviti to, dokler ni Attilov sin Čaba poklical italijanskih kovinarjev, ki so izdelali krsto z Attilovo podobo na pokrovu naravne velikosti, ob straneh so bili pa razni prizori iz njegovih slavnih bitk. Potem so poklicali gotške umetnike, ki so izdelali srebrno krsto z Attilovim znakom na pokrovu, ob straneh pa z znaki 22 dežel, ki jim je vladal Attila, podaniki rimske države pa niso vrčali s denarjem kot odkupnino Attili. Končno so izdelali avarski kovski železno krsto, a na nji je bilo pa samo ime Attila. Attilovo truplo so pokopali v krasnem oblačilu v zlato krsto, kamor so spravili njegovo orožje. Mrtič je imel na

sebi vse dragulje, truplo so balzamirali, da bi ostalo ohranjeno.

Zlato krsto so položili v srebrno, vrzeli so pa napolnili z dragulji, potem so pa položili obe krsti v železno. Da bi nihče ne mogel Attilovega groba najti, so izdelali štiri železne krste, toda tri so bile napolnjene s kamenjem. S temi krstami so poslali vojaške čete pod poveljstvom zanesljivih vojskovodij na vse strani, da so jih na raznih krajih zakopali. Eno krsto so poslali na sever, drugo na jug, tretjo na vzhod, četrto na zapad. Attilov sin Čaba je ukana položiti to krsto pod vodo v zemljo, tam kjer se stekata dve reki. Po povratku je dal Čaba iz loka postreliti vse vojske in poveljnike, tako da niti sam ni vedel, kje je njegov oče pokopan.

Med vasema Prijekop in Turčanski Sv. Martin na Češkoslovaškem je nenaraven grič, ki se mu že na prvi pogled pozna, da je delo človeških rok. Na njem je pokopališče in tu so našli na zanimive izkopnine. Zdeli so na kovinast pokrov in inženjer Štepan, ki vodi delo, je prepričan, da je našel na Attilov grob ali pa na grob enega izmed drugih slavnih vojskovodij. Tu se je nekaj izlivala reka Turec v Vah. Okolico so skrbno zastražili, dokler uradna komisija ne preišče izkopnine.

Radioprogram

Torek, 30. julija.

12.00: Razni kraji, razne pesmi (revija plošč); 13.00: čas, obvestila; 13.15: Razni kraji, razne pesmi (revija plošč); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Otroški kotiček — Striček Matiček; 18.45: Pri palčkih in pri lutkah (plošče); 19.10: čas, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura: Čas in mesto, njih pomen in medsebojni odnos v raznih epohah (dr. Stojadinović iz Beograda); 20.00: Koncert ruskih skladb (izvaja pevski zbor glasbenega društva »Sloga«; dirigent Herbert Svetel, pri klavirju kapelnik Neffat — prenos iz glasbene dvorane (v Dvoru); 21.00: Ruska orkestralna glasba (plošče); 21.30: čas, poročila, vreme; 22.00: Za zabavo in za ples (harmonika Carenne); 22.30: angleške plošče.

Sreda, 31. julija.

12.00: Fox na fox in tango vmes (plesna godba na ploščah); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Dober dan, Bog daj! Zdaj prišli smo že nazaj! (radijski orkester); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Nekaj kpletov na ploščah; 18.15: Nekaj okroglih za boljšo voljo (radijski orkester); 18.50: pogovor s poslušalci; 19.10: čas, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura: Dijaške delovne čete (Vojislav Radovanović iz Zagreba); 20.00: koncert Mozartovih in Haydnovih skladb (simfonični koncert, prenos iz Salzburga; dirigent Frich Kleiber); 22.00: čas, vreme, poročila; 22.15: radijski orkester.

